

Útmutató a projektkészítéshez

Általános szabályok

A projekttémák kiírt alpontjai orientáló, segítő jellegűek. A vizsgázó feladata, hogy az általánosan megfogalmazott témát valamelyik megjelölt irányba (akár az egyik, akár a másik, akár mindkét alpont szerint) kibontsa, konkretizálja és az általa választott műfajban elkészítse.

A vizsgázót projektmunkájának elkészítésében konzulens segíti. Az a vizsgázó, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban saját maga gondoskodik konzulensről, a tanulói jogviszonyban lévő és érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező vizsgázó konzulense automatikusan szaktanára.

Az elkészült munkát a vizsgázónak legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig kell beadnia a vizsgát szervező intézményben, és azt a továbbiakban írásbeli vizsgadolgozatként kell kezelni.

A projektmunka leadásakor a tanulónak mellékelnie kell a munkanaplót. Ebben röviden le kell írnia a feladatválasztással kapcsolatos motivációkat, a munkája során felmerült problémákat, kérdéseket, tapasztalatokat, a projektmunka készítése során alkalmazott módszereket, a döntési helyzeteket, az esetleges akadályokat és ezek megoldását, a feladatmegoldás során tapasztalt személyes élményeket.

A projektkészítés közben készült jegyzeteket, vázlatokat, nyersvázlatot, meghívókat, fényképeket és bármilyen más a vizsgázó által kiválasztott dokumentációt a vizsgázó portfolióba rendezni. A portfolió az elkészült projektmunka mellékletét képezi.

A konzulens feladata, hogy az önálló témaválasztás után legalább 3 konzultáció alkalmával irányítsa a vizsgázót a feladat elkészítésében, a munkafolyamatról készült munkanaplót ellenőrizze, végül pedig a munka folyamatát a megadott szempontok szerint értékelje.

Amennyiben a konzulens és a javító tanár nem azonos, akkor a konzulens a projekt készítés folyamatát a megadott szempontok szerint szövegesen értékeli. Az elkészült projektmunkát és a munkanaplót aláírásával és dátummal kell ellátnia.

A projektkészítés lehetséges műfajai

A projektek megvalósulását a vizsgázó különböző műfajok választásával oldhatja meg.

- Írásos dolgozat típusú projekt
- Képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt
- Szervezésen alapuló projekt

Írásos dolgozat típusú projekten értjük a hagyományos házi dolgozatot, esszét, esettanulmányt, dokumentumelemzést, az írásos formában beadott szociológiai jellegű interjút, kérdőíves felmérés elemzését, értékelést, publicisztikai típusú riportot, iskolaújságban megjelenő cikksorozatot.

Az írásos vizsgamunka terjedelme akkor tekinthető megfelelőnek és a vizsgához méltónak, ha terjedelme mellékletek nélkül, 12-es betűmérettel, másfeles sortávolsággal, kb. 10-12 oldal, kézzel írt változatban valamivel több, 12-15 oldal.

Képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információ-forráson alapuló projekten értjük az audiovizuális produktumot, az iskolai rádió vagy televízió részére készített riport- vagy műsorsorozatot, filmet, egyéb audiovizuális interjút, riportot, fotósorozatot, faliújságon tematikus képsorozatot, faliújság-sorozatot.

A projekt terjedelme akkor felel meg a vizsga elvárásainak, ha az iskolarádió, illetve televízió részére készített műsor legalább 3-5 perc terjedelmű, a műsorsorozat 3-5 részből áll, a film legalább 5-20 percnyi, a fotósorozat – bármilyen megjelenési formában vagy adathordozón – legalább 10-15 képből áll. A projekt elbírálásának feltétele, egy 1-3 oldalas kíséző szöveg mellékelése.

Szervezésen alapuló projekt műfajai közé a közéleti diákrendezvény megszervezését (pl. vitasorozat), az iskolán kívüli közéleti akció szervezését (pl. környezetvédelmi akció), a jótékonyági rendezvény lebonyolításában történő részvételt vagy annak megszervezését soroljuk.

A vizsgázó által a szervezésre, lebonyolításra fordított idő, akkor felel meg a vizsga elvárásainak, ha a dokumentumokból bebizonyosodik, hogy az eléri a 30-35 órát. A projekt elbírálásának itt is feltétele, egy 3-5 oldalas kíséző szöveg mellékelése.

Megjegyzés: A fenti műfajok bármilyen kombinációban történő alkalmazása elképzelhető.

A projektmunka elkészítésének ajánlott menete

- a téma kiválasztásához szükséges (esetleges) megbeszélés
- a téma kiválasztása után hipotézis vagy célkitűzés kialakítása
- bibliográfia készítése - a fontos irodalmak kiválasztása
- tervzet készítése a munka részeire, illetve a munka ütemezésére vonatkozóan
- részfejezet készítése
- a nyers változat elkészítése, leadása
- bírálat
- korrigálás
- végleges produktum leadása

A projektmunka értékelése

Az elkészült projektmunka értékelése központilag készült javítási-értékelési útmutató alapján, az alábbiak figyelembevételével történik.

A vizsga értékelésének fontos szempontja, hogy a javító tanárnak (szaktanárnak) bírálnia kell egyrészt a projektkészítés folyamatát (30 pont), másrészt pedig az elkészült projekt tartalmát (50 pont) is.

Amennyiben a konzulens és a javító tanár nem azonos, akkor az elkészítés folyamatáért járó 30 pont megítélése a konzulens szöveges értékelése és a munkanapló figyelembevételével történik.

A projektkészítés folyamatának (30 pont) értékelési szempontjai:

- A vizsgázó önálló részvétele a projektkészítésben 2 pont
 - önálló témafeldolgozás
- A konzultációkon való aktív részvétel 4 pont
 - konzultációkon való aktív részvétel
 - pontos felkészülés az elemzés,
 - értékelés,
 - összegzés elkészítéséhez
- Információk kezelése, probléma-felismerés, problémamegoldás képessége, széles körű alkalmazási ismeretek 14 pont
 - munkanapló folyamatos vezetése
 - portfólió bemutatása
 - hipotézis vagy célkitűzés írásban való megfogalmazása, témaválasztás indoklása
 - munka ütemezésére vonatkozó tervezet készítése
 - konzultációkon megbeszélte határidők betartása
 - nyersvázlat, illetve részfejezet elkészítése
- Nyelvi kultúra, kommunikáció, értő olvasás, szövegalkotás 10 pont
 - személyes élmények megfogalmazása a konzultációk alkalmával és a munkanaplóban
 - a konzulenssel és más érintett személyekkel való jó együttműködés
 - a szakirodalom megértése, értő feldolgozása
 - a munkanapló, a tervezet tartalma logikusan felépített, nem tartalmaznak súlyos nyelvtani, nyelvhelyességi vagy helyesírási hibákat

Az egyes műfajcsoportokba tartozó projektmunkák tartalmáért járó 50 pont megítélése az alábbiak szerint történik:

- *Az írásos dolgozat* tartalmi követelményének hibátlan teljesítésével maximum 50 pont adható.
- *A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információ-forráson alapuló projekt* tartalmának értékelésekor a mellékelt írásos mű (10 pont) és a kész vizsgamunka (40 pont) együtt számít.
- *Szervezésen alapuló projekt* tartalmának értékelésekor a mellékelt írásos mű (30 pont) és maga a rendezvény (20 pont) szintén együtt értékelendő.

Megjegyzés: Amennyiben a javító tanár és / vagy a vizsgabizottság észrevételezi, hogy az elkészült projektmunka más személy szellemi terméke, akkor a 100/1997 (VI. 13.) Kormányrendelet 25 §. (3) bekezdése és a 29. §-a alapján kell eljárni.

A projektmunka megvédése (20 pont) a szóbeli vizsga egyik részeleme.